

Sanktioner vid avvikelser från god redovisningssed

Stefan Olsson

IUSTUS FÖRLAG

Innehållsförteckning

Förord	5
Förkortningar	11
1 Inledning	15
1.1 Ämnet	15
1.2 Syfte	17
1.3 Metod och material	18
1.4 Avgränsning och disposition	19
2 God redovisningssed och sanktionssystemen	22
2.1 Inledning	22
2.2 Normer inom redovisningsområdet	23
2.3 Normbildare inom redovisningsrätten	26
2.4 Den kompletterande normgivningens rättsliga karaktär	30
2.4.1 Redovisningsrättens karaktär	30
2.4.2 Ramlagarnas status	33
2.5 Sanktionssystem inom redovisningsrätten	36
2.5.1 Inledning	36
2.5.2 Normer och sanktioner	37
2.5.3 Sanktionssystemen	40
2.6 Undersökningsområdet i studien	42
3 Bokföringsbrott	45
3.1 Inledning	45
3.2 Bokföringsbrottet och dess konstruktion	46
3.3 Kopplingen mellan straffbudet och god redovisningssed avseende handlingsrekvisitet	48
3.4 Kopplingen mellan straffbudet och god redovisningssed avseende effektrekvisitet	51
3.5 Bokföringsbrott och god redovisningssed i rättspraxis	52
3.5.1 Inledning	52
3.5.2 Brister i bokföring	53

3.5.3	Värderingar	56
3.5.4	Affärshändelser	58
3.5.5	Gemensam verifikation	60
3.5.6	Revisorers ansvar för bokföringsbrott	65
3.5.7	Sammanfattande analys	66
3.6	Urvalsprocessen bakom lagförande för bokföringsbrott	67
3.7	Bokföringsskyldighet enligt annan lagstiftning	70
3.7.1	Inledning	70
3.7.2	Tryggande av pensionsutfästelse	71
3.7.3	Stiftelselagen	72
3.7.4	Redovisningsregler inom energi- och trafikområdet	73
3.8	Svindleribrott vid koncernredovisning	77
3.9	Sammanfattande kommentarer	82
4	Skattebrott och skattetillägg	84
4.1	Inledning	84
4.2	Skattebrottet och dess konstruktion	84
4.3	Oriktig uppgift och skattebrottet	89
4.4	Skattebedrägeri och skattebrott	90
4.5	Vårdslöshetsbrott	91
4.6	Skattetilläggets karaktär	93
4.7	Rättspraxis rörande skattetillägg och god redovisningssed	95
4.7.1	Inledning	95
4.7.2	Prejudikatmål	96
4.7.3	Avgöranden där kammarrätt har påfört skattetillägg	99
4.7.4	Avgöranden där kammarrätt inte har påfört skattetillägg	102
4.8	Sammanfattande analys	105
5	Styrelseledamöters, aktieägares och revisorers ansvar enligt ABL och KöpL	107
5.1	Inledning	107
5.2	Skadeståndsansvaret enligt ABL	107
5.3	Rättspraxis	111
5.4	Köprättens skadeståndsansvar	113
5.5	Avslutande kommentarer	114

6	Revisorsnämnden	116
6.1	Inledning	116
6.2	Revisorsnämndens uppgifter	116
6.3	Bokföringsbrott	119
6.4	Verifikationer	121
6.5	Nedskrivningar, uppskrivningar, avskrivningar	123
6.6	Anläggnings- eller omsättningstillgångar? – balansposter	126
6.7	Goodwill	128
6.8	Övrigt	129
6.9	Sammanfattande analys	133
7	Finansinspektionen	135
7.1	Inledning	135
7.2	Försäkrings- och finansbranscherna	136
7.2.1	Finansinspektionens uppdrag	136
7.2.2	Finansinspektionens praxis	138
7.3	Värdepappersrörelse och börser	143
7.3.1	Börsernas rättsliga ställning	143
7.3.2	Finansinspektionens praxis	145
7.4	Värdepappers- och investeringsfonder	146
7.5	Övervakning av finansiell information	147
7.5.1	Finansinspektionens roll	147
7.5.2	Krav på finansiell rapportering	149
7.5.3	Sanktioner	150
7.5.4	Harmonisering av finanstillsyn	152
7.6	Jämknings- och särskild avgift	154
7.7	Sammanfattande analys	157
8	De privaträttsliga sanktionsmöjligheterna	159
8.1	Inledning	159
8.2	Stockholmsbörsens disciplinnämnd	161
8.2.1	Disciplinnämndens mandat	161
8.2.2	Disciplinnämndens praxis	162
8.3	Övervakningspanelen	166
8.4	Nordic Growth Market	171
8.4.1	Börsens marknadsövervakning	171
8.4.2	Praxis	172

8.5	Övrigt	175
8.6	Sammanfattande kommentar	176
9	Utvärdering	178
9.1	Inledning	178
9.2	Straffrättsliga sanktioner	178
9.3	Skattesystemets sanktioner	179
9.4	Civilrättsliga sanktioner	180
9.5	Indirekta sanktioner	181
9.6	Sanktioner vid avvikelser från redovisningsnormer i särreglerade branscher och i de marknadsnoterade företagen	182
9.7	Behovet av sanktioner	183
9.8	God redovisningssed som rättskälla	187
9.9	Avslutande kommentarer	188
	Källförteckning	190
	Svenskt offentligt tryck	190
	Redovisningsnormer	191
	Litteratur	197
	Övrigt material	202
	Rättsfall	203